

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

102. An Collecutiones, & Scripturæ præter materiam electionis sint in
dicta Bulla Pij IV. interdictæ? Ex p. 12. tr. 2. res. 9.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

vel scripturam referendum est, sed solum ad locutionem. Præterquam quod communicatio per scripturam, vel nuncium ex se secreta est, ideoque opus non fuit huic communicationi eam qualitatem exprimeret. Et ita docet Toletus lib. 1. *summe. cap. 38. num. 1.* ubi ex Caiet. notar particulam illam, *secretè*, non esse coniungendam cum *scriptura*, aut *nuntio*, sed cum vltima particula, scilicet, cum *locutione*. Ita etiam Suarez *disputat. 23. sect. 4. num. 1.* qui etiam notat ex eodem Caietano, quod hæc excommunicatio non ligat ipsos Cardinales, etiam si has actiones inter se, vel cum aliis faciant, nec etiam Cardinales, qui colloquuntur, vel recipiunt scripturam, vel nuncium, sed eos, qui mittunt, vel secretè colloquuntur, & in Conclauis non existunt. Itaque certum est licere Cardinalibus in Conclauis existentibus inter se loqui secretè, vel nuncium mittere, aliquem scilicet famulum, quem vnusquisque intus habet, & eadem ratione licere scriptum inter se dare, vel mittere quantum est ex vi huius legis. Ita Suar. Vide etiam circa præsentem difficultatem Sayruus *de cens. lib. 2. cap. 35. num. 3.* Et Filliucium *tom. 1. tract. 14. cap. 2. quest. 2. punct. 34. num. 4.* Castrum Palaum *tom. 6. diff. 3. punct. 31. num. 1.* & nouissimè Marcum Serium *de Censur. tom. 5. disp. 3. diff. 3. quest. 2. num. 1.* & Gibalinum in *Synopsi censurarum verb. electio num. 6.* Sed quicquid sit de intelligentia Censuræ latæ à Gregorio X. in d. cap. ubi periculum. Certum est hodie per Bullam Pij. IV. absolutè, & generaliter omnes mittentes litteras, scripturas, &c. extra Conclauem, vel illas recipiendo, incurtere in censuram latæ sententiæ, summo Pontifici seruataam.

RESOL. CII.

An Collocationes, & Scriptura præter materiam electionis sint in dicta Bulla interdicta? Ex part. 12. tract. 2. Ref. 9.

§. 1. Sed ne videar nimis rigidus obferuo Martin. Bonacinam *tom. 3. disput. 2. q. 2. pun. 35. num. 10.* etiam docere in dicta Constitutione Pij IV. prohiberi non solum litteras, &c. de rebus pertinentibus ad electionem, sed ad quascunque alias materias: sic enim ait, *Sed modo dubium est Primo, vtrum ad istam excommunicationem incurrendam opus sit, vt scriptura tractet de re ad Pontificis electionem pertinente? Respondeo, id non requiri, sed sufficere quamlibet scripturam. Ratio est, tum quia Summus Pontifex ad præcauenda pericula prohibet mitteri, vel recipi scripta cuiusuis generis, ibi, litteras verò, aut cuiusuis generis scripta, tum quia sicut prohibetur qualibet locutio cum Cardinalibus. ita etiam cuiuslibet scriptura transmissio. Addo sub eadem excommunicationis pœna prohibitum esse nuncium notam, aut signa mittere, etiam si illa signa nota sint tantummodo mittenti, & illi ad quem mittantur, vt si quis cum aliquo qui Conclauem ingressus est confingat quosdam Characteres, aut signa, vt aliter intelligat illud significari, quoties talis signum dederit, Ita ille.*

2. Verum hæc opinio mihi non placet, sed magis adhæreo sententiæ Iosephi Gibalini in *Synopsi Censurarum verb. electio num. 6.* Castrum Palai *tom. 6. disputat. 3. punct. 18. num. 6.* & Iulij Laurij in *suis elucubrationibus tit. 3. capit. 2. numer. 10.* & 11. qui rectè docent Pontifices in dictis Constitutionibus loqui tantum de collocationibus, & scripturis tractantibus de electione summi Pontificis, & non

de aliis pertinentibus ad alia negotia. Nec obstat ratio à Bonacina adducta, Bullam Pij IV. generaliter, indistinctè cuiusuis generis scripta, interdiceret, quia illa verba *cuiusuis generis* non ad materiam in scriptura contentam, sed ad modum scripturæ referri debent. Itaque dicendum est, illa verba intelligenda esse de negotiis deuantibus ab electione, prout videtur intelligi Pius IV. de scripturis pertinentibus ad electionem. Ideo in cap. *Vbi periculum §. hoc sacro verb. nullo:* adducuntur verba *secretè loquuntur;* & in Bulla Pij IV. in dicto §. *litteras:* dicitur *nota aut signum:* alia enim negotia, & scripturæ non tangentes negotium electionis, vel Conclauis; parum refert, quod secreto, vel per signum, aut notam tractentur.

RESOL. CIII.

De deferentibus litteras, & loquentibus cum famulis Cardinalium, an incurram in censuram?

Et quid, si sciunt postea famulos omnia referre suo Cardinali?

Et notatur, quod dicti famuli, Conclauista, & Magister Cæremoniarum, & alij existentes in Conclauis, licet non incurram censuram Pij IV. loquendo cum aliis extra Conclauem de rebus pertinentibus ad electionem, peccabunt tamen mortaliter, & qui cum illis loquentur, etiam leuialiter peccabunt?

Et aduertitur secretam locutionem tamen ad electionem non pertineat, excommunicationi subiecti? Ex part. 12. tr. 2. Ref. 10.

§. 1. Affirmatiuè respondet Thesaurus in *praxi de pœnis par. 1. ver. Conclauem, cap. 2. §. Nota* quod, ubi sic ait, *An autem pœna ibi contra dictos deferentes litteras, notas, & signa furtiuè, sit lata sententiæ? Respondeo secundum communem opinionem esse lata sententiæ, quia verbum incurram, est lata sententiæ.* Sed ego ex sola delatione litterarum non video ubi sit lata talis censura: nam Gregorius X. loquitur de mittentibus litteras, & scripturas, non de deferentibus, & ideo assero, quod deferentes litteras, seu scripta, etiam si sciunt, continere aliqua circa electionem, non incurram excommunicationem, latam etiam in Constitutione Pij IV. quia Bulla de illis non loquitur, sed tantum de mittentibus, & verba excommunicationis sunt, vt iacent, & strictè interpretanda, cum pœnam contineant: incurram tamen isti deferentes censuram Gregorij X. in *capite ubi periculum de electione in 6.* si loquantur secretè cum illis ad quos litteræ mittuntur, ita Marc. Serius *de censura tom. 5. disputat. 3. difficult. 3. quest. 2. num. 1.* & Barbosa *de potest. Episcopi par. 3. allegat. 50. num. 201.* Item loquentes cum famulis Cardinalium de rebus pertinentibus ad electionem, nullam incurram censuram, quia de his nulla mentio efficitur in Bulla Pij IV. nec in cap. *ubi periculum.*

2. Sed quid si sciunt postea famulos omnia referre suo Cardinali? videtur affirmatiuè respondendum, quia tunc ille famulus habetur tanquam nuncius ab ipso missus ad Cardinalem. Sed ego puto non incurtere in censuram, si ipse loquatur cum famulo Conclauista absque tali intentione: nam in tali casu non dicitur propriè mittere nuncium iuxta strictam verborum significationem ultra quam in pœnalis non debet fieri extensio. Ita Bonacina *ubi supra numero 8.* Nota verò quod dicti famuli Conclauistæ, Magistri Cæremoniarum, & alij existentes in Conclauis, licet non incurram censuram